

memo

aan: Buro SRO
van: Laneco
datum: 21 oktober 2013

betreft: Quick scan flora en fauna Veenbad te Vinkeveen

1 Inleiding

In Vinkeveen ligt aan het Tuinderslaantje 2 het voormalige zwembad Het Veenbad. Op deze locatie is herontwikkeling tot woningbouw voorgenomen.

Voor deze ingreep mag plaatsvinden, moeten de effecten op beschermde natuurwaarden in beeld zijn gebracht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming (Natuurbescherming-wet 1998 en EHS) en soortenbescherming (Flora- en faunawet). Deze memo behandelt de resultaten van dit onderzoek, dat als een verkennend onderzoek; een quick scan, is uitgevoerd.

Begrenzing plangebied te Vinkeveen

2 Onderzoeksmethode

In deze quick scan worden op basis van een veldverkenning op 21 oktober 2013, biotoopinschattingen en verspreidingsgegevens, uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van en effecten op beschermde natuurwaarden.

3 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Het plangebied te Vinkeveen ligt middenin de bebouwde kom. Aan de noordzijde ligt een bibliotheek met daarnaast een sporthal, aan de zuidzijde een groot, nieuw appartementencomplex en aan de oostzijde ligt een parkeerplaats met daarachter een school. Aan de westzijde ligt de Ringvaart van Vinkeveen direct tegen het plangebied aan. In en om het plangebied is een groot percentage bebouwing te vinden. Enkel in enkele heestervakken is wat ruimte voor groen. De overzijde van de Ringvaart is wel groener in gericht met oudere bomen.

Het plangebied zelf is ook grotendeels verhard en bebouwd. Alleen aan de west- en zuidzijde ligt een grasveld om het zwembad heen, wat wordt gebruikt door de bewoner. Aan de noordzijde is een heestervak met laurier en hortensia aanwezig. Ook staan hier tegen de bibliotheek 2 oudere platanen (stamdoorsnede 40-50 cm).

De enige andere boom in het plangebied is een es aan de waterkant (stamdoorsnede 30-40 cm.). Aan de waterkant van de Ringvaart is tussen de deels weggespoelde oeverbeschoeiing wat riet aanwezig.

Het voormalige zwembad zelf bestaat uit een éénlaags gebouw met betimmering ter hoogte van de dakrand (deels hout, deels damwandprofiel). Het gebouw is niet in bijzonder goede staat van onderhoud.

Indrukken van het plangebied (foto's Laneco).

In het plangebied is de bouw van enkele woningen voorgenomen. Het zwembad wordt hiervoor gesloopt. Ook wordt één van beide platanen gekapt ten behoeve van een kleine insteekhaven.

Laneco

Landschaps & Ecologisch Advies

ARCHITECTEN- EN INGENIEURSBUREAU
H.W. van der Laan b.v.
ARCHITECT B.N.A.

Veenweg 149 3641 SJ Mijdrecht - Postbus 299 3640 AG Mijdrecht
Tel: 0297-239259 Fax: 0297-241389 www.hwwanderlaan.nl

getekend: HLA
datum: 16-1-2013
wijziging:
schaal: 1:500
afmeting: A3 Liggend

werksnummer:
20/2017
bladnummer:
001

Beoogde nieuwe situatie (Van der Laan B.V., 2013)

4 Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura2000 gebied. Het dichtstbijzijnde gebied wat beschermd is in de Natuurbeschermingswet 1998 is het gebied Botshol, op ongeveer 3,2 kilometer afstand van het plangebied. Het grotendeels bebouwde en verharde plangebied heeft geen enkele relatie met dit natuurgebied. Gezien de ligging in de bebouwde kom, tussen andere bebouwing en grote afstand van Natura2000 gebieden, zijn effecten op deze natte Natura2000 gebieden uit te sluiten. De effecten op flora en fauna als gevolg van de beoogde ingreep zullen lokaal van aard zijn.

Het plangebied ligt ook niet in of direct nabij de EHS. Vanwege de bovenstaande redenen zijn ook geen effecten op de EHS te verwachten.

5 Soortenbescherming

In het kader van soortenbescherming is de Flora- en faunawet van toepassing.

Algemeen voorkomende beschermde soorten

Omdat er in het plangebied enige dekking aanwezig is, en de locatie direct nabij water ligt, kunnen algemeen voorkomende beschermde soorten (Tabel 1 Flora- en faunawet) als muizen en spitsmuizen, egel, bruine kikker, bastaard kikker, kleine watersalamander en gewone pad in het plangebied voorkomen. Aantasten van verblijfplaatsen van deze soorten mag bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling.

Strikt beschermde soorten

Planten

Tijdens het veldbezoek aan het einde van het actieve seizoen van plantensoorten, zijn geen strikt beschermde plantensoorten aangetroffen. Enkel in het grasveld, de heestervakken, tussen tegels en aan de waterkant is wat ruimte voor natuurlijke plantengroei. Langs het water groeit wat riet. In de rest van het plangebied staan soorten als grote brandnetel, akkerdistel, hondsdrif, paardenbloem e.d.. Gezien de aanwezige plantensoorten, is er sprake van een enigszins voedselrijk, door mensen beïnvloed milieu. Strikt beschermde plantensoorten worden hier niet verwacht.

Grondgebonden zoogdieren

Strikt beschermde soorten stellen ook meer strikte eisen aan hun leefomgeving. Van deze soorten kunnen in de omgeving volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992, www.zoogdieratlas.nl) de soorten eekhoorn, boommarter, waterspitsmuis en noordse woelmuis voorkomen. De eekhoorn is beschermd in tabel 2 van de Flora- en faunawet. De boommarter in tabel 3 van de Flora- en faunawet. De waterspitsmuis en de noordse woelmuis zijn beschermd in tabel 3 van de Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

De eekhoorn en de boommarter leven alleen in grotere aaneengesloten bossen en bosachtige gebieden. In het plangebied zijn nauwelijks bomen aanwezig. Deze soorten kunnen worden uitgesloten.

De noordse woelmuis en de waterspitsmuis leven in natte omstandigheden. De noordse woelmuis leeft in natte polders (moeras) met ruigere structuren, op locaties waar geen concurrentie is van andere woelmuizen. Deze komen in en direct om het plangebied niet voor.

De waterspitsmuis leeft langs oevers, en jaagt in het water. Het moet gaan om natuurlijke oevers die grenzen aan schoon water met onderwaterbegroeiing. De oevers langs het plangebied hebben een smalle rietstrook, maar deze is te smal voor de waterspitsmuis. Deze soort wordt niet verwacht. Daarom worden effecten uitgesloten.

Vleermuizen

Vleermuizen zijn op te delen in gebouw- en boombewonende soorten. Daarnaast zijn er soorten die van beide elementen gebruik maken. Verder is er onderscheid te maken in zomer en winterverblijven. Sommige soorten overwinteren in gebouwen, andere in grotten, bunkers, forten en kelders, en een derde groep overwintert in dikke bomen.

Volgens de verspreidingsgegevens (Limpens, 1999, Zoogdieratlas.nl) kunnen soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart en baardvleermuis in de omgeving voorkomen.

Aangezien de soorten baardvleermuis en franjestaart meer in bosrijke/parkachtige omgevingen voorkomen worden deze hier niet verwacht. Omdat er ook geen holtes in de bomen zijn gezien, worden ook geen verblijfplaatsen van boombewonende soorten als rosse vleermuis, watervleermuis en ruige dwergvleermuis verwacht.

Het plangebied is gezien de grootte en de ligging geen essentieel foerageergebied. Er kunnen wel vleermuizen foerageren in het plangebied, maar dit zal gezien het beperkte groen, ook beperkt zijn. Echter, de Ringvaart tegen het plangebied vormt wel een potentiële vliegroute en foerageergebied, zeker in combinatie met de groene rand aan de overzijde. Het kan daarom niet worden uitgesloten dat de vaart dienst doet als vliegroute. Ook kunnen vanwege deze vliegroute verblijfplaatsen in het zwembad niet worden uitgesloten. Er zijn veel ruimtes (zowel rottend als regulier) onder de betimmering aanwezig, en er zijn voldoende ruime open stootvoegen aanwezig. Daarom kunnen effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen als gevolg van de sloop niet op voorhand worden uitgesloten. Tevens kan in de toekomst de lichtuitstraling toenemen waardoor ook effecten op de vliegroute over het water kunnen ontstaan. Nader onderzoek kan de functie van beide elementen beter in beeld brengen.

Vogels

Tijdens het veldbezoek is alleen de vogelsoort fuut op de Ringvaart waargenomen. Er is zodanig weinig groen aanwezig dat er maar beperkt vogels in en om het plangebied aanwezig zullen zijn. Echter, in de heestervakken kan een soort als merel wel een broedplaats hebben. Alle vogels, en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Aantasting en verstoring van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Van de jaarrond beschermde vogelsoorten (LNV, 2009) kunnen de huismus en de gierzwaluw op binnenstedelijke locaties voorkomen. Het plangebied zal niet van essentieel belang zijn als foerageer- of rustgebied voor deze soorten vanwege de beperkte schaal en de zeer beperkte aanwezigheid van schuilplaatsen voor mussen. In het zwembad met het platte dak zijn ook geen verblijfplaatsen van deze soorten te verwachten. Effecten op nesten van jaarrond beschermde vogels worden niet verwacht in het plangebied.

Vissen

Er worden geen feitelijke ingrepen in de watergang uitgevoerd. Wel wordt een insteekhaventje aangelegd. Om effecten op beschermde vissoorten, zoals bittervoorn, kleine modderkruiper, aal e.d. (Ravon, 2011) te voorkomen, zijn maatregelen nodig:

- De insteekhaven moet eerst worden uitgegraven in de wal. Er moet een smalle dijk blijven tussen de watergang en de insteekhaven;
- Als laatste actie wordt ineens de laatste grond weggetrokken, zodat de invloed op het open water minimaal is.

Als deze methode wordt gevolgd zijn effecten op vissen minimaal, en wordt geen aantasting van verblijfplaatsen verwacht.

Amfibieën

Amfibieën hebben twee typen biotopen in hun leefgebied, een waterbiotoop voor de voortplanting en een landbiotoop. Het waterbiotoop bestaat over het algemeen uit een ondiepe watergang of poel met natuurlijke begroeiing, zonder grotere vissen. Het landbiotoop bestaat uit begroeiing en ruigte met enige dekking. Strikt beschermde soorten stellen ook strikte eisen aan hun leefomgeving.

In de bebouwde kom zijn over het algemeen nauwelijks biotopen voor strikt beschermde soorten aanwezig. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen kleinere watertjes aanwezig die geschikt zijn als voortplantingselement voor strikt beschermde amfibieën. Mogelijk komen wat algemene amfibieënsoorten voor in en nabij vijvers in tuinen in de omgeving van de planlocatie. Strikt beschermde soorten worden hier niet verwacht vanwege de afwezigheid van natuurlijke poelen en landbiotoop.

Reptielen,

In de omgeving van Vinkeveen komt volgens verspreidingsgegevens (www.ravon.nl, 2011) alleen de ringslang voor. Gezien de smalle rietkraag en de voor de rest vrij intensieve en weinig natuurlijke oevers langs de Ringvaart, kan deze soort hier worden uitgesloten.

Insecten en overige soorten

Beschermde soorten uit de soortgroepen insecten, en overige soortgroepen als mollusken, kreeften en tweekleppigen, komen alleen maar in natuurlijke omgevingen voor, die meestal liggen in of aansluiten op natuurgebieden. Beschermde soorten uit deze soortgroepen worden in de bebouwde kom niet verwacht.

6 Conclusie

- Gebiedsbescherming in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de EHS is niet van toepassing op dit plan;
- De meeste (mogelijk) voorkomende beschermde soorten vallen onder de lichte beschermingscategorie van de Flora- en faunawet. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten mogen op basis van een algemene, landelijk geldende vrijstelling worden aangetast, zonder dat sprake is van procedurele consequenties;
- Van de meer strikt beschermde soorten uit de Flora- en faunawet kunnen vleermuizen wel foerageren in het plangebied. Het plangebied is voor vleermuizen niet essentieel als foerageergebied.
- Echter, de Ringvaart vormt voor vleermuizen een potentiële vliegroute, en in de bebouwing kunnen verblijfplaatsen van vleermuizen niet zonder gericht onderzoek worden uitgesloten. Vleermuizen zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet (Tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn). Nader onderzoek volgens het Vleermuisprotocol (2013) vraagt om minimaal 2 rondes in de periode half mei tot half juli en minimaal 2 rondes in de periode half augustus tot eind september.
- Alle vogelnesten zijn in het broedseizoen strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Er dient daarom buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) te worden gestart met werkzaamheden. Bij start in het broedseizoen moet door gericht onderzoek worden aangetoond dat er geen vogels broeden in en om het plangebied;
- Voor vissen zijn maatregelen nodig om effecten te voorkomen:
 - De insteekhaven moet eerst worden uitgegraven in de wal. Er moet een smalle dijk blijven tussen de watergang en de insteekhaven;
 - Als laatste actie wordt ineens de laatste grond weggetrokken, zodat de invloed op het open water minimaal is.
- Verder geldt altijd de zorgplicht, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaap seizoen) te starten met werkzaamheden, het plangebied eerst kort te maaien en het gefaseerd werken om dieren te kans te geven om te vluchten.

Vrijblijvende aanbevelingen

- Als vrijblijvend advies wordt aanbevolen om de nieuwbouw geschikt te maken voor vleermuizen door het aanbrengen van 2 cm bij 5 cm brede open stootvoegen op minimaal 2,5 meter hoogte in bij voorkeur de zuidelijke spouwmuur (niet boven ramen en deuren) of een houten wand;
- Ook kan worden gedacht aan het geschikt maken van het pand voor huismussen en gierzwaluwen door het aanbrengen van neststenen in de muur (minimaal 3 meter hoog) of het 1 dakpan hoger dan normaal aanbrengen van vogelschroot. Verder zouden neststenen of nestpannen kunnen worden geplaatst.
- Het aanbrengen van wat meer bomen en opgaande struiken zou de ecologische waarde van het omliggende gebied sterk verhogen. De waarde is nu nihil.